

DISPUTATIONES SCIENTIFICAE

UNIVERSITATIS CATHOLICAE RUŽOMBEROK

2010

4

VERBUM

Predseda redakčnej rady: prof. PhDr. Eduard Gombala, CSc.

Podpredseda redakčnej rady: doc. PaedDr. Milan Ligoš, CSc.

Šéfredaktor: prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD.

Redakčná rada:

prof. RNDr. Jozef Ďurček, CSc.
prof. dr hab. Krystyna Chałas
prof. nadzw. dr hab. Jolanta Karbowniczek
prof. RNDr. Pavol Kluvánek, CSc.
prof. nadzw. dr hab. Mirosław Kowalski
prof. PhDr. Jozef Mlacek, CSc.
prof. ThDr. Peter Olekšák, PhD.
prof. ThDr. PaedDr. PhDr. Lubomír Pekarčík, PhD.
prof. PhDr. Peter Volek, PhD.
prof. nadzv. dr hab. Jan Zimny
doc. Ing. Igor Černák, PhD., m. prof. KU
doc. Mgr. Ing. Milan Droppa, PhD., m. prof. KU
doc. PhDr. PaedDr. Miroslav Gejdoš, PhD.
doc. PaedDr. Tomáš Jablonský, PhD., m. prof. KU

doc. PhDr. Helena Kuberová, PhD.
doc. ak. mal. Ján Kudlička, m. prof. KU
dr hab. Piotr Mazur
doc. RNDr. ThDr. ICLic. Jana Moricová, PhD.
doc. PhDr. Ján Puci, M.A., CSc.
doc. RNDr. Nadežda Stollárová, CSc., m. prof. KU
doc. PhDr. Antónia Tisovičová, PhD., m. prof. KU
doc. RNDr. Marián Trenkler, CSc., m. prof. KU
doc. PhDr. Jiřina Vaňková, CSc., m. prof. KU
PaedDr. Peter Krška, PhD.
PhDr. Ladislav Šimon, CSc.
dr. Jerzy Dąbek
dr. Roman Sieroń

Obálka: doc. ak. mal. Pavol Rusko

Jazyková úprava: PaedDr. Ofga Drobná

Technická spolupráca: Mgr. Milan Pudiš, Ing. Miloslav Korba, PaedDr. Ján Gera, PhD.

Nihil obstat pre teologické vedy: ThDr. PaedDr. Pavol Janáč, PhD.

Cirkevné schválenie: prof. ThDr. J. E. Mons. František Tondra,

č. 197/2001 zo dňa 16. 11. 2001

EV 3238/09

Cena jedného čísla: 3,- €

VERBUM - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku

Námestie A. Hlinku 60

034 01 Ružomberok

ISSN 1335-9185

Obsah

Predhovor

Amantius Akimjak.....9

Humanitné vedy a umenie

Autenticita a neautenticita z pohľadu filozofie Martina Heideggera

Ivan Ondrášik.....12

Casus conscientiae. Spoločné štúdium a permanentná formácia spovedníkov v dominikánskom konvente v Košiciach

Viliam Štefan Dóci20

Všeobecné pokyny pre interpretáciu barokovej sakrálnnej vokálnej hudby

Miriám Žiarna35

Slovenská cirkevná hudba 20. storočia

Miroslav Kopnický39

Interpretácia barokovej sakrálnnej vokálnej hudby na území Slovenska

Miriám Žiarna43

Sociálne, ekonomické a právne vedy

Individualistický a morálny rozmer násilia v rodinnom systéme

Zdzisław Stepulak.....50

Seniori – súčasť života modernej spoločnosti

Eva Dirgová.....66

Integrácia občanov so zdravotným znevýhodnením

Irena Kamanová.....73

Cyklické procesné riadenie v sociálnych službách

Pavol Budaj, Peter Kubičko, Igor Lukáč.....88

Manažment zmien v procese globalizácie

Pavel Mikuš95

Interpretácia barokovej sakrálnnej vokálnej hudby na území Slovenska

Miriam Žiarna

Resume

Conditions of keep up and interpretation of baroque vocal music had their particularities in territory of Slovakia. According to the possibilities each churches and temples sounded music different quality and pompousness which cared specially trained precentors, organists and director musicae. Their training and requirements of general music education achieve higher qualities if the individual personalities of composers existed significant differences in quality of their composition.

Kľúčové slová: Conditions of development of Baroque music in Slovakia. Terms of musical education and vocal training in Slovakia in the Baroque period. The specifics of Baroque sacred music interpretation in Slovakia.

Hudobný život a tvorba skladateľov žijúcich v období baroka na území Slovenska plne podliehali podmienkam a požiadavkám spoločnosti. Prejavovalo sa to najmä rozvojom a preferenciou určitých hudobných foriem alebo nepatrným zastúpením niektorých druhov, či úplnou absenciou iných, akou bola napríklad baroková opera v 17. storočí.

Hudba bola do 2. polovice 18. storočia v rukách cirkvi, ktorá podporovala a rozvíjala najmä liturgické a duchovné formy hudby. Predstavitelia miest uprednostňovali konzervatívne a finančne nenákladné hudobné produkcie a na rozvoj svetských foriem chýbali šľachtické kapely a divadlá, ktoré by dosahovali potrebnú umeleckú úroveň, preto kostol a chrámový zbor boli jediným miestom, kde sa mohla realizovať umelecky hodnotná hudba.¹

Hlavnými osobami cirkevnej hudby, ktoré spájali kostolné chóry so školami, boli kantor, rektor (ľudirektor) a organista, len väčšie kostoly mali post director musicae. V menších mestách išlo o jednu a tú istú osobu, ktorá mala na starosti hudbu v kostole i vzdelávanie v škole. Mala k dispozícii školených chrámových spevákov a inštrumentalistov vychovaných zo žiakov evanjelickej či katolíckej školy, ale niekedy aj hudobníkov so stálou zmluvou, ktorí tvorili jadro kostolného súboru a k nim pristupovali na výpomoc príležitostní hudobníci amatéri a mestskí trubači.²

¹ RYBARIČ, R.: *Dejiny hudobnej kultúry na Slovensku I*. Bratislava: Opus, 1984. s.16.

² KAČÍČ, L.: Barok. In *Dejiny slovenskej hudby*. Bratislava: ASCO Art Science, 1996. s. 79. ISBN 80-88820-04-2.